

# NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:

ORADEA

Strada Iosif Vulcan No. 4.  
Telephon: 440

ZSIDÓ HETILAP

Főszerkesztő  
WASSERSTROM SÁNDORFelelős szerkesztő  
LEITNER ZOLTÁN

ELOFIZETÉSI ARAK:

Felföldön: Egész évre hitkozségeknek és állatoknak 500 Lei, magánosoknak 260 Lei,  
Külföldön: 4-2 Dollár, Kc. 120-80,  
P 25-15, S. 30-20, Dinár 200-120.

## A vérvád meséje...

Solymosi Eszter 50 évvel ezelőtti Tiszából kihalászott hullája ismét kísért. Az erdélyi magyar katholikusság hivatalos lapja, az Erdélyi Lapok, mely egyúttal magyar lapnak is szereti feltüntetni magát, olyan sorokat irt le, amelyek alkalmasok arra, hogy a kedélyeket fellátszák és a milliónyi gondol küzködő erdélyi zsidóság egy olyan front ellen is harcot kezdjen, amelyre a mai viszonyok mellett nem volt elkészülve. Sokszor megírtuk már, hogy a zsidó és magyar kisebbségi sors nem ekvivalens, mert a magyarság körében vannak olyanok, akik nem akarják még a mai viszonyok mellett sem, hogy a keserűség kenyerét együtt egyűk. És most, amikor a magyarországi mérsékelt antiszemita irányzat irányában bizonyos regard-al néz az erdélyi zsidóság, a legrosszabb szolgálatot teszi a magyarságnak, úgy az anyaországbelinek, mint az utódállambeitieknek az Erdélyi Lapok, ha koholt, gonosz vérvád meséjét igyekszik a hangulatot felkorbácsolni. Erdély legtekintélyesebb lapjai hasábos cikkeiben mutattak rá és világosították meg a kérdést és ostorozták eléggé erélyes hangon, hogy ezt a kutmérgezést nem szabad szó nélkül eltűrni. Az erdélyi magyarnyelvű sajtónak jogosan fáj az, hogy egy Paál Árpád szignálja a lapot, aki vezérharcosa a magyar pártoknak. Egy másik lap viszont rámutat arra, hogy sváb származású papok irányítják ezt a hitlerista mentalitású magyarnyelvű lapot.

Mi, mint zsidó lap, nem találunk a szótárban olyan elítélő szavakat, amelyek hüen fejeznék ki felháborodásunkat és elkeseredésünket, ennek a gonoszszágnak láttára. Mondjuk azt, hogy igazoltnak látjuk azt a meglátásunkat, amelyet régóta hirdetünk; hogy gyűlölnék minden vonalon bennünket és akkor döfnek le hátulról és olyanok, amikor és akiktől legkevésbé várjuk? Nincs magyarázat erre a rettentő kutmérgezésre. És az asszimiláció lovagjai valóban megszagatták ruháikat, mert most már tisztán láthatják, hogy nincs hova segítségért kiáltani és nincs senki, aki a zsidóság nagy fájdalmában együttérezzen vele. Amikor a világtörténelem legnagyobb tragédiája zudul a németországi zsidóságra, amikor könnyes-eres szívvel látjuk letűnni a nyugati kulturában vetett hitünk utolsó sugarát, akkor gyászunkban és magányunkban, ott és azok támadnak bennünket, akikben — azt hittük legalább — több emberi érzés költözött az idők folyamán. Mindegy, hogy svábok-e az illetők és a „hivatalos” magyarságot az illetők és a „hivatalos” magyarságot képviselik, avagy nem; a lényeg a fontos, hogy a vérvád rémítő meséjével zaklatják fel a zsidók és keresztények idegét.

De az igazságtól ne térjünk el nagy fájdunkban sem. És ennek az igazságnak tartozunk azzal, hogy ki is mondjuk Erdély zsidó közvéleménye előtt;

egyben igaza van az Erdélyi Lapoknak. És pedig abban, amikor azt állítja, hogy a zsidó lapok azok, melyek üzleti vagy nem tudni mi érdekből, hónapokon át hasábos folytatásokban hozzák Solymosi Eszter történetét. Egy nagyvárosi bulvárnap — különben minden tiszteletünk az övé — amelynek felerészben Hegedüs Nándor zsidó vallásu magyarpárti képviselő a kiadótulajdonosa, Krúdy Gyula tollából hónapok óta nagybetűs címmel közli a vérvád meséjét. Bármily filozemita is legyen egy ilyen történelmi visszaemlékezés, mégis anachronizmus és ha minden sora csepeg a filozemitizmus bájitalától, mégis nagy ártalmára van a zsidóságnak. Ne essen a magát magyarnak tartó, de mégis „zsidó”-nak ismert sajtó ebbe a hibába, még ha 1000 példánnyal több is fog el ezért naponta. Vegyenek példát azokról az egész világon ismert üzletemberekről, akiknek például mélyen husába vág a németellenes bojkott, akik

erősen ráfizetnek erre a bojkottra és mégis kiltartanak zsidó mivoltuk mellett. Mennyivel inkább kell ezt tenni egy olyan lapnak, amelynek ezernyi folytatásos jó regény áll rendelkezésére, a tiszaeaszlári per undorító, nem aktuális meséjénél.

Ezt elismerni, — tartozunk az igazságnak.

Viszont mélységes szomorúságunkat nem enyhíti, amikor azt látjuk, hogy elentétben az egész világ katolikus közvéleményével, az Erdélyi Lapok új utakon jár, egy csunya, gonosz és méreggel, gyűlölettel telített úton, amelyen legszivesebben újabb Erdélyben lezajló csernovitzi eseményeket látna, hogy a sváb heccáplánok jelenthessék fellebbvalóiknak: a célt elérték, megbontották a romániai kisebbségek amugy sem nagyon összetartó soraikat és itt is farkasszemmel néznek zsidók és keresztények, nem a szeretetnek, hanem a belzebubi gyűlöletnek nagyobb dicsőségére.

## Kié legyen a zsidóüldözés hegemoniája?

# Véres összetűzés a cuzisták és vasgárdisták között

Jasi. — Az a harc, amely már évek óta folyik a cuzisták és a vasgárda között, vasárnap véres összecsapás formájában újra felszínre vetődött Jasiban. A vasgárda megrohmozta a cuzisták otthonát, hogy ott kutasson egy elveszett zászló után. A cuzisták természetesen ellenálltak és így elkerülhetetlen volt a véres összetűzés. Mire a karhatalom kivonult, már több súlyos sebesült feküdt a földön. A hatóság a helyszínen több letartóztatást fogantatott, akik ellen az új szigorított rendtörvény értelmében folytatják le az eljárást.

A cuzisták és a vasgárda összetűzésének azonban korántsem a zászlóügy volt a kiindulópontja. Évek óta folyik a küzdelem, amely azonban nem elvi, vagy világnézeti differenciák miatt élesedik mindjobban ki. Hiszen a vasgárda és cuzisták programja között még árnyalati differenciákat sem lehet felfedezni. A zsidóüldözés hegemoniájáért folyik a küzdelem és eközben megtörténik, hogy egymásnak

is beverik a fejét — a hatalom elragadásának érdekében.

Sajnos azonban még most is mindig sürűbben történnek zsidóellenes excessusok, mint az antiszemita egymásközötti összecsapásai. A Jasiban véresen elvert zsidókon kívül, Mózesuifalun halálos áldozatot is követelt az antiszemita huligánok mérgező propagandája. A hirhedt Berinde lelkész tartott izgató prédikációt a falu lakosságának és néhány feldühödött paraszt kövekkel halálosan megsebesítette Reisner Hermann zsidó kereskedőt, aki az elmúlt napokban súlyos sérüléseit következtében kiszervezett. A gyilkos Moisés Grigoret a csendőrség letartóztatta.

A kormány úgy látszik még mindig nem látta be, hogy a jobboldali excessusokat tüdő politikájával önmaga alatt vágja a fát, hiszen Cuza és a vasgárda tervszerűen készítik elő ismét Romániát a gyilkos antiszemita kilengések színterévé...

## Újabb angol tiltakozás a német zsidóüldözések ellen

Londonból jelentik: A manchesteri polgármester elnökletével a szabadkereskedelmi csarnokban tiltakozó gyűlést rendeztek a németországi zsidóüldözések ellen. A manchesteri anglikán püspök határozati javaslatot terjesztett a gyűlés elé, amelyben a résztvevők utálatuknak adnak kifejezést a németországi zsidók üldözése és megalázása felett. A javaslatot, amelyhez a safordi katolikus püspök is hozzájárult, a gyűlés egyhangulag elfogadta. Az angol zsidók bojkottbizottsága emlékiratot

nyújtott át a londoni német nagykövetségnek, amelyben közlik, hogy amennyiben három napon belül a német nagykövetség nem ad kielégítő választ, a londoni zsidó bojkottbizottság szigorítani fogja a német áruk bojkottját és az egyes üzletek elé, amelyek német árukat adnak el, őrszemet állítanak, hogy ezeknek a boltoknak a forgalmát megakadályozzák. Ha a válasz megnyugtató lesz, a bizottság gondoskodik majd arról, hogy a németellenes bojkott teljesen megszűnjön.

Heti számunk 12 oldal

# Sulyos anomáliák a váradi hitközségben

Drágul a gabella. — Nem adtak a szegényeknek pászkát. — A jelenlegi vezetőség zárgondnokot provokál a hitközség jövedelmeire.

Nem szoktuk dicsérni magunkat, de ezúttal lapunk komoly és objektív hangjára jellemzésül azt a tényt hozzuk fel, hogy dacára annak, hogy a nagyváradi hitközség decemberi választásakor nem a jelenlegi rezsimet támogatta, mégis várta a krikka hangjával, mind máig. Várt azért, mert nem tartotta a zsidó ügy érdekében valónak, hogy kritizáljon, csak azért, hogy értsen a mai rezsimnek. Vártunk, mert úgy véljük, hogy ostromozni csak ott és akkor kell, amikor annak helye van.

Ha azonban volnának zsidó testvéreink, akik belán időszerűségeket tartják erőteljes kritikáikat, azért mert a zsidóság mai szomorú helyzete a legnagyobb egységre kötelez mindenkit és elsősorban sajátját. Számoljanak azonban azzal, hogy közléseink ép ama törvények ellen szól, amelyek megsemmisíthetik oly közösségünket, mely legjobban volna hivatva a zsidó szolidaritásnak és testvéri szeretetnek keretét szolgáltatni. A nagyváradi orth. zsidó hitközség pedig eddigi nagy tekintélyénél fogva — véleményünk szerint — szomorú tanulságot szolgáltat a nagy világ zsidósága számára, hogy — a megnemértés szelleme hogyan juttathat egy még nemrég virágzó hitközséget is egy néhány havi hibás vezetés alatt a lönk szélére.

Ne gondolja azonban a nagyváradi, erdélyi és a csatolt területek zsidó közvéleménye, mintha az eddigi gazdálkodás ellen, nem tudnánk volna hibákat felsorakoztatni. De mi magunk tettük védelmünkbe a vezetőséget azzal, hogy még ujoncok, nem tudhatják a hitközségi gépezetnek minden csinát-binját.

Most azonban nem várhatunk már tovább. Bűn volna további hallgatásunk. Bűn lenne, ha mi, akik a pozitív zsidóságról dotgozunk, a tagok között elszórt demagóg jelszavakkal és rágalomhadjárattal hagynánk továbbra is hitközségünket reunálni. A hitközség és főképpen a tagok érdekében valónak írjuk, ha ezúttal részletesen rámutatunk azokra a sulyos hibákra, amelyeket a mai hitközségi vezetőség elkövet és amely a legélesebb antipátiát váltja ki a zsidó közvéleményből.

Példa erre a pászka ügy. Eltekintve attól, hogy az idén sem volt drágább a pászkasütés, mint tavaly, sőt erőszakkal levontak a bérletről egy bizonyos összeget, a pászka mégis drágább volt mint a múlt évben. Tavaly a „rossz” rezsim alatt 26 lei volt, ez évben 32 lei volt a pászka. De nem csak ez. A „Kimche de piszche” legfőbb és legfontosabb kötelessége egy hitközség vezetőségének. És ezerszer fontosabb, hogy egy oly nagy testületben mint a váradi hitközség, ahol sajnos annyi rászorult él, minden tekintetben, hozzáértéssel, SZIVVEL igazgassák, ezt a fontos kérdést.

Sokan keresték fel szerkesztőségünket szegény arra szorult emberek és sirva panaszkodtak, hogy a pászka-elosztás kezelősége, rideg nem zsidó szívvvel áthatott, kicsinyes nézőpontok szerint intézte ezt a kérdést. Százalékos utasították el a rászorultakat, mert mi a régi szokás szerint a pászkából eredő hasznai, jótékonyadományok formájában, pászka előtt elosztották, addig a mai vezetőség „szanalási” akcióit kezdeményezte a szegény rászorultak bérére. Jövedelmelet akartak összehozni a hitközségnek, — nehogy az eddig általuk kölcsönadott pénz, (amelyre ott van már ugyan a hitközség raktárából elvitt toll kézizálog fedezet) veszélyben legyen. Nem elég, hogy drága volt a pászka, de még a szükséges cedokot is elmulasztották gyakorolni. Az egyik, a hitközséghez nem való vezető oly brüszk módon bánt a hozzáfordulókkal, hogy azok megszegyenülten sompolyogtak el a hitközség épületéből. Pászka helyett — gorombaságot kaptak a fejükhöz, (a nőket pedig pászka helyett — mik-ejegyekkel boldogították) ... bár emlékeztetnünk kell őket arra, a múlt évben tartott nagy népgyűlésre, amelyen teli szájjal ígérték, ha ők uralomra jutnak, minden szegény osztala roskaosig teli lesz pászkával és olcsó lesz a pászka. Nem 26 lei, hanem annak fele, — legfeljebb! És így lett belőle 26 — helyett — 32 lei. Ingyen és kezdeményes pászka helyett pedig — megelázás. A múlt rezsim több mint egy vagon (100 mázsa) pászkát osztott el szegények számára kimche de piszche-ként, míg a jelenlegi rezsimnek — az egyre sulyosbodó viszonyok dacára — eleget volt 35 mázsa pászka szétosztása ily címen. A múlt rezsim 2 vagon (200 mázsa) burgonyát osztott el szegényeink számára, míg a jelenlegi rezsim ezt teljesen mellőzte. Az eredmény finansialisan is megnyilatkozott, hiszen az elmúlt évben a sokat támadott vezetőség 7 vagon pászkát helyezett el, míg az idén mindössze 460 mázsa pászka lett kisütve. Sokan kényszerülve lettek kevesebb pászkát venni, mint amennyit igényeltek, mert a hitközség vezetősége pászkát nekik nem adhatott. Reális eredmény: míg tavaly a pászka súlode 100.000 lei nyereséggel záródott és a hitközség szegényeivel szemben is teljesítette kötelezettségét, addig az idei eredmény, a drágább pászka mellett, 100.000 lei deficittel végződött és egyidejűleg kényszerítette szegényeink nagy részét chamec evésre, avagy pászkaszükségletének a neolog hitközségnevelő fedezésére. Eredmény: a nagyváradi neolog izr. hitközség 50%-al több pászkát adott el, mint az elmúlt évben.

De nézzük csak meg a továbbiakat. Ugyanazon a gyűlésen és még számtalanszor a hirdeti gyűléseken, pamfletekben, nem zsidó napilapokban, pálcát törtek a drága gabella fölött. Ha ők jönnek ... ingyen lesz a gabella, vagy ha nem is ingyen, hát „majdnem” ingyen. Ebből a „majdnem” ből, dacára, hogy egyre nyomozóbb a hitközségi tagok

helyzete, emelkedett a nagy állatok gabellája (marha és borjúhús), melynek maximális ára 12 és 20 lei volt és 8 leiről per kg. — minden legális közgyűlési határozat nélkül — 2 leial, tehát 20 leiről — 22 leire srófolták fel a marhahúst és a borjút 26 leiről 30 leira.

A szárnyas gabellánál pedig, amely tavaly ilyenkor 16 lei volt (libánál) most 20 lei, s így van ez a többi szárnya-oknál.

A jelenlegi hitközségi vezetők állítólagos predestináltságát a részbeni jómód adja meg és így könnyen érthető, hogy a szegény nincstelennel nem tudnak együttérezni ...

De menjünk csak tovább. Az új vezetőség azzal igyekszik megtéveszteni a közvéleményt, hogy a régi vezetőség által ránehézedett nagy adósságok folytán nem képes a hitközségi tagok terheit mérsékelni, mivel a múlt rezsim könnyelmű gazdálkodásának sulyos terheit kell viselnie. Ezért szállítja le a tisztviselő fizetéseket is, ezért nem ad szubvenciót az eddig rendszeresen támogatott Ch. nuch-Neurim, Jeszod Ha'óra vallásos nevelő intézményeknek, a kórháznak, az árvaháznak és egyéb zsidó szociális intézményeknek. Rágalmaz és egyben ezen a címen mindent visszautasít, amire az ország legnagyobb orthodox hitközsége kötelezve van. Közben egyre növekedik a hitközség által kibocsátott bonok száma, a pászkasütésre fölvert kölcsönből még százazrek vannak hátralékban, dacára annak, hogy a pászka ellenértéke teljesen készpénzben befolyt.

Mind-z azonban hagyján, Meri mindaddig, míg a hitközségnek ügymenete zavarlatlan és a hitközség saját gazdája és maga intézi saját sorsát, addig a hitközség vezetőségét csak jóindulatu kritikák illethetik. De most egy oly szomorú tényre kell a hitközség mai vezetőségének tehetetlen és rosszulindulatu lénykedéseiben rámutatnunk, amelyek a hitközség létét alapjaiban veszélyeztetik. Eltekintve attól, hogy amiódon a múlt rezsim a tisztviselő fizetések és egyéb dologi kiadások 40 százalékát redukálta, addig ma azt látjuk, hogy a hitközség új tisztviselőket vesz fel, azokat, akik neki a választások alatt speciális szolgálatokat tettek. De az ingyen pászka és a cedaka számlán különleges elbánásban részesültek azok is, akár illeti meg őket jogosan, akár nem, akik a vezetőségnek a hitközség irányítására való beverekedésében a bolosi szolgálatokat végezték és ugyanakkor a hitközség számai, akik érdemesek a támogatásra, teljesen el lesznek hanyagolva, támogatásért a szivtelenséghez és az önérdékhez hiába fordulnak és ez az, ami a legnagyobb hitközségi tagok önmérséklését is felkorbácsolja.

Mi hallgatnánk tovább is, De nem hallgathatunk akkor, amiódon a nagyváradi orth. izr. hitközség jelenlegi vezetősége — értesülésünk szerint — 2,700 000 leies banktartalozását perelni hagyja csak azért, mert a hitközség volt vezetőségének egyéni zsiróját nem hajlandó átvállalni. A bank óvatolta és talán már be is perelte a hitközségi vádlókat,

Mig Codreanu békejobbat nyújt Hitlernek —

## Románia és Németország között végsőkig feszült a helyzet

A román hivatalos sajtó már hónapok óta igen türelmellen hangon ír Németország mai gazdasági politikájáról, amely Románia külkereskedelmére katasztrófális hatással van. A Hitler kormány a legdrasztikusabb vámkorlátozásokat lépteti állandóan életbe, különösen a román gabona ellen, melynek következtében az 1933-as év első negyedében alig 20 százalékát exportálta Románia Németországban, mint az előző év első negyedében. Éppen ezért a román kormány igen erélyes lépésre szánta el magát és — Németországhoz hasonlóan — szintén vámkorlátozásokat fog életbeléptetni. E pillanatban Románia és Németország között a helyzet igen feszült, mert Románia minden békés szándéka megtörik a német ellenálláson.

Amint látjuk a helyzet igen komoly és Hitler nem méltányolja a román antiszemita elvbarátainak zajos tapsviharát. Hitler következetesen folytatja provokációs politikáját és nem tesz kivételt Romániával sem. Mit tesznek azonban a román „hazafiak”? Talán felemelik tiltakozó szavukat Románia eminens érdekeinek megsértése miatt? Talán tiltakoznak és demonstrálnak a Hitler kormány katasztrófális politikája miatt, amely a román parasztság husába vág? Talán a „noi insine” elve alapján a belföldi román termékeknek csinálnak propagandát? Szó se róla. Csak abban az esetben tehetnék ezt,

ami a hitközségnek 100 000 lei perköltséget jelent és napok kérdése, hogy nemcsak ez a költség emelkedjen, (mennyi szegény igénylőt és tisztviselőt lehetne ezzel a költséggel kielégíteni), de a bank megállapodás értelmében a hitközség jövedelmeire zárgondnokot állíthat és állít be, hogy követelése kielégítést nyerjen. Azt, amit a jelenlegi vezetőség havi 30—50.000 leiel elintézhette volna a bank-l és ügy, mint a volt rezsim ezen eredetileg 3,200 000 leies tartozást le tudta törleszteni 2,700 000 leira, annak lassu letörlesztését, tisztán rosszindulatból és ártaniakarásból elmulasztotta.

Mi, egy olyan hitközségnek, mint a nagyváradi orth. izr. hitközség, a jelenlegi tartozást nem tartjuk oly nagygnak, hogy azért kétségbe kelljen esni akkor, amiódon ez a tartozás alig 5 százalékát teszi az összvagyonnak és akkor, amiódon az elmúlt 6 év alatt a nagyváradi orth. hitközség 15—20.000.000 leies investációt eszközölt nemcsak a jelennek, hanem a jövő generációknak is. Nézetünk szerint ma még az esetben is adósságokat kell csinálni a hitközségeknek, ha ez momentán terhet is jelent, hogy a jelenlegi szomorú helyzetben lévő zsidó testvéreinket és ifjusági nemzedékünket átmentse egy szebb jövő számára.

Kérdjük mi, lehet-e ezek után azt mondani, hogy a régi rezsim könnyelmű gazdálkodása befolyásolta terhesen a jelenlegi vezetést?

Rosszulindulat, a gazdálkodáshoz való nemértés és szivtelenség az, amely szomoruan jellemzi a mai hitközségi vezetést.

Igyekszünk objektív hangon megvilágítani a kérdést. Illetőleg a felmerült kérdések és szerencsétlen intézkedések kézzelfogható kirívó példái. Gorombasággal igyekeznek pótolni azt, amit különben nem tudnak senkinek megmagyarázni. Az alkalmazottakkal is olyan nyers, parlagi tónus honosodott meg, amelyre példa még nem volt a hitközségek történetében. Egyik „vezetőférfi” például azt mondta nemrégiben, hogy az összes hitközségi alkalmazottak „banditák” s ezt néhány öreg, becsületben megőszült alkalmazott fülehallatára kiáltotta a hitközség irodájában.

A váradi hitközségben a gyűlöletet és a zsidó morált arculcsapó mentalitás ütötte fel fejét. Nincs egyéb, mint a régi rezsim igazságtalan ócsárlása. Egy némely ifjusági egyetnét is legfeljebb segéd-titkári teendőkre elvágására alkalmas vezető „férfiak”, lehetetlen módorukkal kiprovokálják az emberek ellenszenvét.

Nem akarjuk ezúttal folytatni az anomáliák felsorolását. Sajnos, unos utig lesz még alkalmunk rövidesen a lehetetlen helyzetre rámutatnunk.

Egyelőre elég ennyi. S ezt is szomoruan tesszük. De tartozunk ezzel az igazságnak és azoknak a panaszkodó embereknek akik uton-útfélen kérnek bennünket, hogy szólaljunk fel ez ellen a furcsa és a zsidó közéletben nem tapasztalt durva és szakavatatlan és legfőképpen szivtelen rezsim ellen.

Programponjunktól még eddig egyetlen egyet sem valósítottak meg. Sőt, mondhatjuk bátran, hogy eddig mindenben csak ellenkezőjét csinálták. Miért? Hiszen most módjukban van mindazt megvalósítani, amivel annak idején Várad zsidóságát félrevezették!

ha komolyan szívükön viselnék a román nép, a román nemzet érdekeit. De hol vannak ők ettől? Az alábbi sorok világos választ adnak erre is:

A bukovinai Vaszgárda hétfőn nagygyűlést tartott Radautzban, ahol a többek között a következőket határozták el a csernovici német hitleristák részvétele mellett:

1. A bukovinai német hitlerista szervezetek és a vaszgárda kösöntik a Hitler-kormányt.
2. Csütörtöktől kezdődőleg 10 napon keresztül bojkott alá helyezik a bukovinai zsidó üzleteket.
3. Import-export iródat szerveznek a román német kereskedelmi kapcsolat kimélyítésére.

Ez a három pont egyúttal Románia gazdasági érdekeinek halálos ítélete is lehetne. De vajjon mit érdekl ez a román „hazafiak”? Sokkal „magasabb” érdekekről van itt szó. Codreanu urék egyéni és önző érdekeiről, amelynek gondolkodás nélkül rendelik alá a nemzet és a román nép érdekeit.

Igy néz ki tehát a román nacionalisták igazi arculata. A román kormány a Hitler provokációs politikája folytán elszánt harcba készül, hogy megvédje az állam érdekeit, míg a „hazafiak” meleg baráti jobbukat nyújtják Hitler felé, aki teljesen alázza vámpolitikájával a román mezőgazdaság alapjait...

## HETI GLOSSZÁK

### Palesztina - felfelé, első oldalon és komolyan

Kissé lokális izü, de azért úgy éreztük, hogy a világ minden részében aktuális. Egyelőre csak Nagyváradról beszélünk, mert a lengyel, vagy a cseh asszimiláns helyi lapok nem jutnak hozzánk. Ezek az asszimiláns lapok, melyek évekig, sőt már csaknem másfél évtizede, álmodozó zsidók és „stréber” emberek végcéljaként aposztrofálták Palesztinát, most komoly külpolitikai eseményként regisztrálják azt a hírt, hogy Palesztina kapui nyitva állanak a németországi zsidó menekültek előtt.

Azt, hogy a cionista propagandát legjobban Hitler, Cuza és társai csinálják, ezt be kell vallanunk egymás között. A német zsidóság egy tekintélyes része, igazán bőkezűen, szépen és lelkesen támogatta a cioni eszmét. E sorok írójának alkalmá volt látni a berlini központi cionista organizáció helyiségeit. Három emeletes világvárosi ház, ahol alapos organizációval, rengeteg hivatalnok dolgozott céltudatosan Palesztina érdekében. Kattogó írógépek, titkári előszobák, kartotékok, rendszeres munka és széleskörű szervezés. De? ... nem a német zsidóság számára. Minden csak a „keleti zsidóknak”, Petljura áldozatainak, a lengyel gettók szomorú szemü vándorainak, a beszarábiai chalucok százainak. De nem a németeknek. Mert ott nem tartották lehetségesnek, hogy beövekezék az, ami — beövekezett. A német zsidóság dolgozott Palesztina érdekében és nem is álmodta senkisémm közlök, hogy maguknak építenek Oré Miklot-ot, ahova boldog örömmel mennek majd, hogy életüket, vagyonuk roncsaival menekítsék ki.

De visszatérünk a helyi szimptomákra. Az asszimiláns lapok most már elismerik, hogy Palesztina építése világpolitikai fontosságú. Hogy ma már komoly tényező ez a kis ország, ahova dirigálni lehet, hazátlan zsidókat. Azokat, akiknek tegnap volt hazájuk. De milyen hazájuk! Amely életet és ami még több, világnézetet és meggyőződést jelentett számukra. Mi, régi cionisták szomorú elégtétellel állapítjuk meg, hogy az „álmodók”-nak mennyire igazuk volt. Amikor erejük megfeszítésével dolgoztak és dolgoznak azon, hogy legyen egy hely, ahova menekülni lehessen a veszély idején. És — sajnos — nincs egyetlen helye sem ennek a mi szép földünknek, ahol bármelyik zsidó is mondhatná, — na én nyugodtan beszélhetek. Még azok sem, akik eddig abban reménykedtek, hogy a kereszt-

viz mögött, jó sránelmentes fedezéket találhatnak. Minden zsidónak künn a helye a fronton. — És mert egyes frontszakaszon ma még csönd van, azért nem tudni, mikor kezdődhet — Isten őrizz — az „Angriff”.

A német zsidóság tragédiájának egyetlen reménysugara Palesztina. Ezt nem az a váradi asszimiláns lap állapította meg, amely ma már nagyon komoly tényezőként ismeri el Palesztinát. Csak egy helyi szimptomá. De benne van ebben a cseppben, az egész tenger sajátossága. A zsidó tragikum tengerének cseppje ez — és mi csak újból megállapíthatjuk, nem páthosszal és

„propaganda” céllal. Zsidó! Dolgozz azért a kis földért ott Ázsia elején, mert nem tudhatod, hogy ami ma neked még távoli zene (oh, hát én, Ich, arról szó sem lehet...) nem e jutsz abba a helyzetbe, hogy öngyilkosságod előtt, mint távoli megvalósult délibáb, ott viritsanak Tel Aviv világvárosi uccái és az Emek dalos földje. A romantikus „narancsillat” nem e lesz számodra is az élet lehelete és egyetlen lehetségsége. Zsidó! Ha okos vagy, okulj és tanulj! ... Nem tudhatod mi jön... és ebben mi, zsidók egyek kell legyünk, ha nem akarjuk, hogy a csalódások láncolata a végtelenségig fokozódjék...

## „POMPADOUR” női konfekció áruház

Cluj, Regele Ferdinand 21.

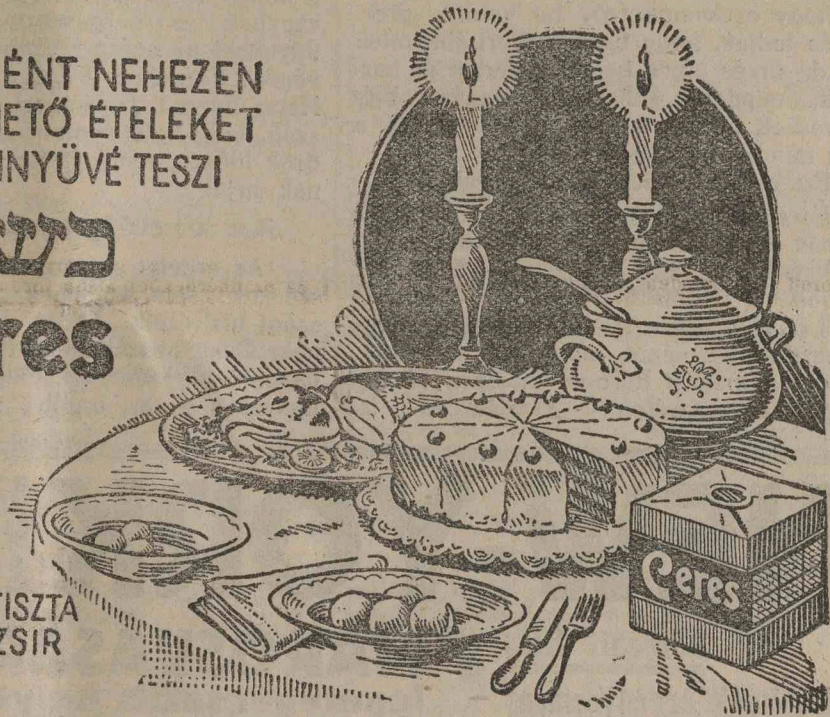
Kész női ruha és kabátkülönlegességek  
nagy raktára

Olcsó és jó kiszolgálás.

EGYÉBKÉNT NEHEZEN  
EMÉSZTHETŐ ÉTELEKET  
IS KÖNNYÜVÉ TESZI

בשר א  
Ceres

100%-OS TISZTA  
KOKUSZSIR



## Juden Schicksal

von SAMU KEPES

Fern' im flachen Polenlande  
Liegt ein Dörfchen einsam, still.  
Herbergt zahme Judenseelen,  
Dahin lebend ohne Ziel.

Sorgenvoll, mit Plag'und Mühe  
Tragen sie ihr hartes Los.  
Fromm ergeben, nicht verzagend  
Finden sie bei Gott ihr Trost.

Freude, frohsinn kehrt da kaum ein.  
Hart drückt sie des Pöbels Hass;  
Und gar oft auch Not und Hunger  
Erschwert ihre Tages Last.

Klaglos tragen sie ihr Schicksal  
Kaum ein Schmerzschrei wird laut;  
Nur vom Himmel Heil erhoffend  
Der doch alles sieht und schaut.

Ihn rufen sie an wunden Herzens;  
Gott Adonai! Israels Hort!  
„Lass Dein auserwähltes Volk nicht“,  
„Werden aller Völker Spott!“

Mitten in ein'engen Gässchen,  
Steht ein Haus aus Lehm erbaut.  
So nieder ist's, dass beim Fenster  
Könn' man gehen ein und aus.

Drinn beim schwachen Kerzenlichte  
Sitzt ein Männlein Kopf gestützt.  
Vor ihm alte Folianen...  
Bücher, Rollen stark benützt.

Rabbi Levy ist's der grübelt,  
In den Schriften, Tag und Nacht,  
Er ist's ja, Der in dem Dörfchen  
Über alle Seelen wacht.

Klar ist ihm Kabala's Mystik;  
Klar des Talmuds weise Lehr.  
Die Profeten;... Moses' Bücher,  
Die sind, die sein Geist ernährt.

Jung und Alt, holt Trost und Ratschlag  
Von dem allen weisen Mann.  
Greift doch er, mit Rat, Tat helfend,  
Dort wo er nur helfen kann.

Zeitlich Morgens und des Abends,  
In's Gottes-Haus Levy eilt,  
Thronend er dort belet, flehet,  
Für sein Stammes Wohl und Heil.

„Schau herab auf Jakobs Kinder!“  
„Übe Gnad, Schutz, Hilfe uns!“  
„Damit Dein Schwur sich erfülle,“  
„Behalt Dein Volk, in Deiner Günst!“

„Nanntest uns ja Deine Kinder“,  
„auserwählt zu dienen Dir!“  
„Warum lässt dann so schwer plagen“  
„Juden! Die der Völker Zier?“

„Lass' genug sein doch der Leiden“  
„Die Israel tausend Jahr“,  
„In dem Galuth schon erlitten“  
„Und geblutet ohne Zahl!“

Doch das flehen und das Beten,  
Blieb'bis heut' ganz ertölglos;...  
Kummer, — Not; — Hass und Verfolgung,  
Bleibt der Juden ewig Los!...

## Egy salamoni ítélet.

Írta: Tochen Avidavid.

Szimche, mint ismeretes, egyik beltárgya volt a „Kleinbart & Lecker” marhakereskedő cégnek.

Egy napon a két cégtárs vonatra ült, hogy a kleinburgi vásárra menjenek, amely vasárnapra esett. A két cégtárs már pénteken délelőtt vonatra ült, az este mégis egy közeli faluba érte őket, ahol kénytelenek voltak kiszállani, hogy a szombat kimeneteléig itt töltsék el az időt. Egy zsidó korcsmárosnál vettek ki szállást és átadták számára nagyjösszegű pénzüket is, hogy a szombaton keresztül megőrizze azt számukra. Meghagyták azonban neki, hogy csak mindkettőjük jelenlétében van joga a pénzt kiadni. A korcsmáros miután megértette hogy miről van szó beleegyezőleg intett és gondosan elzárta a rábizott pénzt.

Azonban nézzük csak mi történt? Amíg a szigorúan vallásos korcsmáros szombaton este még ájtatosan imádkozott és az egyik cégtárs Lecker is követte példáját, addig Kleinbart Simche kiosont az imaházból és visszatért a szállására. A korcsmárosné szívélyesen köszöntötte és felkérte, hogy a pénteken este átadott összeget adja vissza számára. A korcsmárosné valóban tudott a letétbe helyezett pénzről, így tehát gyanút-

## Kit védelmez a „zsidó” Neues Wiener Journal?

Első glosszánkhoz hozzátartozik természetesen az is, hogy vannak még viszont lapok, amelyek le merik írni azt, hogy „Creul” propaganda az, ami Németország ellen folyik külföldön. Így például egy nagy bécsi lap, a zsidó Lippovitz család tulajdonát képező „Neues Wiener Journal”. Ez a „tracsbblatt” ahogy ismerik, mindég arról ír, hogy a külföld a komisz. Mert hiszen azok a szegény németek nem csinálnak semmit sem a zsidók ellen. Igazán semmit! Csak a zsidó kiabál folyton és igaztalanul. Így a Neues Wiener Journal. Melyet 80%-ban zsidók tartanak fenn. Ez a nagy lap, nem akarja beismerni azt, amit ma már minden okos 5 éves zsidógyerek tud. Hogy 600.000 német zsidónak rosszabb sora van, mint a spanyol inkvizíció idején. Akkor adtak 6 hónapot a zsidóknak, hogy likvidálják vagyonukat és hogy szabadon elvándorolhassanak. De a dicső Zeppelin idején, nem engedik ki őket, nem engedik, hogy mentseik életüket, vagyonukat. Azt akarják, hogy hatszázezernyi zsidó a szó legköznapibb értelmében, forduljon fel éhen. A nagy dicső német nemzet. Ez az Európa közepébe terpeszkedő barbár horda. Amelyik legyilkolta a háboruban a foglyokat. Amelyik védtelen országokat támadott meg. Amelyik bombázta a reimsi katedrális. Amelyben nincs emberi szeretet és érzés. Vadállatok hordája ez a „nagy” náció, élén egy tudatlan mázolósegéddel. Hiába mondják, hogy ezek emberek, mi zsidók érezzük és tudjuk, hogy csak emberi ábrázatuk van, de érzés nincs bennük. Vadak és barbárok, minden „kulturájuk” dacára. Egy fékeveszett náció, melyet okkal gyűlöl a világ minden nemzete.

Ezt védi a Neues Wiener Journal.

És ennek nyelvén beszélnek a zsidók egymás között. És ezen a nyelven tanulja a Talmudot. És ezen a nyelven prédikálnak a rabbik. A barbárok nyelvén, a 600,000 zsidót halálra ítélők nyelvén. Jaj, hogy megértném én azt a népet, amelyik le tudná gázolni ezt a pestist Európa közepén, hogy irmagjuk ne maradjon — Amalék eme ir-

lózatos nemzetének. Amalék itt van, ez a barbár horda, amely megcsufolja mindenkinek, amit szeretetnek csufolnak az emberek. Rosszabbak a vadállatoknál és romlottabbak az afrikai vad törzseknél.

## Folyjon tovább a bojkott

Már irtunk róla, de nem szűnünk meg hangoztatni. Nem szabad hangosan kiáltásuk, mert annak nem is kell hangosan menni. De bojkottálni kell a mai Németországot. Ne mondja egyellen orvos sem hogy kell a német gyógyszer. Nem igaz. A nagy francia, angol, olasz kulturnépek nagyszerűen gyógyítják betegeiket, anélkül, hogy egy gramm németgyógyszert is szednének. A regáti orvosok, akik francia iskolán nevelkedtek, szintén nem rendelnek német gyógyszert. Erőltessék meg agyukat azok az orvosok, akik nem tanultak és nem felejtettek 30 év óta semmit. És igenis pótolják az eddig rendelt német gyógyszereket más gyártmányokkal.

A kereskedő ne mondja azt, hogy kell neki a német áru. Nem igaz! Nincsen olyan iparcikke a világnak, amelyet ne gyártanának a nagy ipari államok éppen olyan jól, mint ez a gaz náció.

A bojkott úgy kell égesse minden zsidó testvérünk lelkét, mintha személyes sérelme volna ez a német inkvizíció. És ez olyan fegyver a mi kezünkben, amellyel le tudjuk teríteni ezt a hatalmas ellenfelet. Egyetlen nép sincs a világon, amely ellen oly hatásos volna a bojkott fegyvere, mint a német ellen. És mi zsidók voltunk és vagyunk az ő gazdagodásának legfőbb ügynökei az egész világon. Szűnjön ez meg végre! Forduljon fel ez a borzalmak Hans Heinz Evers-i fantáziával megátkozott ország, hogy saját nyomorúságában ássa meg örök időkre, reménytelen boldogtalanságának sírját.

## Az erdélyi szászok is

Az erdélyi szászok is. Igen, az erdélyi szászok sem különbek mint a németországi testvéreik. Ők is bojkottól beszélnek. Csak beszéljenek. Majd mi is jövünk hasonló fegyverekkel. Megírjuk majd, hogy melyek azok az erdélyi szász gyárak és



Kérjük mindenütt az

**„ALBA-IULIA”**  
antiszeptikus pipere szappant

Kézmosáshoz használjuk az olcsó  
és kiváló minőségű

**„URSUS”** szappant

Gyártja:

**Breckner János r.-t.**  
Alba-Iulia

kereskedések, ahova zsidó ne tegye be a lábát. Amelyek cikkeit bojkottálni kell. Sze- met szemért. Megszűnt már a minderwärtigkeitsgefűhlünk. Fogat fogért. Aki bírja, marja. Ha ők bojkottálnak, megyünk mi is ki a küzdőterre. Meglátjuk kik bírják jobban. Ezt jó lesz nem elfelejteni a brassói, szebeni medgyesi és más szászok lakta városok németjeinek.

## A barmok kollégái

Május 1-től kezdve új törvény lép életbe a csodás rend és emberbaráti szeretet nagyszerű országában. Deutschland über alles... A törvény címe: „Törvény, az állatok vágatásáról”. Arról szól, hogy me- legvéru állatokat levágatásuk előtt el kell kábítani. Akik ezt az előírást álléplik, azok nagy pénzbírságra, vagy hat havi börtönre ítélendők. Ez az! Ezért kell kalaplevéve intonálni: Deutschland über alles... Hát van még egy ilyen humánus nép a világon? Nincs, nincs és nincs. Ott arra is kiterjed a figyelem, hogy az állatok halála előtt, megkönnyíthessék a teutonok Wallhallájába való bejutásuk. Csodás nép. Humánus nép. Le a kalappal előltük. Mennyi érzés, mennyi szeretet, még az állatok iránt is. Vagy ta- lán... csak az állatok iránt. Mert a zsidók- kal szemben nem ilyen humánusak. Hja, ha ők úgy szeretnék a zsidókat, mint a meleg- véru barmokat. Ha a zsidókat is elkábíta- nák, mielőtt levágják őket. De a zsidókkal szemben nem viselkednek így. Ő hozzájuk közelebb áll a barom. És ezen nincs mit csodálkozni zsidó testvéreim. Szerintem és ezt teljes meggyőződésem erejével vallom, Némethon mai dicső vezetőit több érzés köti össze barom-testvéreivel, mint a zsi- dókkal. Mert Ehrlich, Einstein, Alfréd Kerr és Walter Bruno (Heine?) népe, az Ember és Hitler, Göring, Goebbels állat. Közelebb áll lelkükhöz az ökor, mint a zsidó. Higy- jük el, hogy ez így is van. Így kell legyen, mertha nem így volna, akkor szabadna tovább is a rituális vágás dicső szép Németországban. Amalék barbár orszá- gában.

# NEW-YORK SZÁLLODA KÁVÉHÁZ ÉS BÁR

Központi fűtés  
Utazóknak árkedvezmény  
MAROSVÁSÁRHELY  
legelegánsabb helyisége!

lanul adta azt át Kleinbart Szimche-nek, mert arról nem tudott viszont, hogy a fér- jének milyen feltételek mellett van joga azt visszaadni.

Simche amint kezébe kapta az össze- get rövid pillanatok alatt ellúnt az apró kis helységből én nem hagyta vissza csak jelenlétének keserű emlékét.

Röviddel ezután a korcsmáros is haza- tért és Lecker abba a hiszemben, hogy társa talán valamelyik jó szomszédval tölti az időt, mihamar nyugvóra tért, hogy jól kipihenje magát a holnapi vásárra. El lehet tehát képzelni Lecker ijedtségét, amidőn másnap reggel még mindég teljesen érin- tellenül pillantotta meg társa ágyát.

— O szentséges Istenem! — kiáltott fel. — Hol van a barátom!?

A korcsmáros maga sem tudott köze- lebb felvilágosítást nyújtani, de a korcs- márosné lassan eloszlott minden kétsé- get: — Tegnap este láttam utoljára — mondta, amikor átadtam neki a pénzt.

— Felvette a pénzt? — kiállították egyszerre mindketten, reszketve az ijedt- ségtől.

— No igen, természetesen — mondta újra a korcsmárosné. Miért is ne?

— Elvesztem! kiállította megsemmisülve a korcsmáros és keserűen sirni kezdett, mert rájött arra, hogy az egésznek ő az

oka, hogy miért nem közölte feleségével a marhakereskedők feltételeit. Minthogy az egész vagyona a felét sem tette ki a rá- bizott hatalmas összegnek, meg volt győ- ződve róla, hogy életének hátralévő részét a börtön nedves pincéjében tölti el.

Lecker különben is igen erélyesen lépett fel a korcsmárossal szemben és kö- vetelte a pénz azonnali kiadását. A házas- pár most már együttesen kezdett a keser- ves sirásba és biztosították Lecker, hogy a kérdéses összeget semmi körülmények között sem tudják előteremteni. Lecker azonban hajthatatlan maradt és a helység rabbijához sietett, ahol intézkedett, hogy a korcsmárost a Din Tóra elé citálják.

Elérkezett a Din Tóra órája. A korcs- máros meggörnydten mondta el a törté- neteket és amidőn Lecker is hasonló módon adta elő a megállapodást a bíró kimondta az ítéletet:

— Minthogy te Lecker pénteken este azzal a kifejezett kívánsággal adtad át a korcsmárosnak a pénzt, hogy azt csak a mindkettőtök jelenlétében adhatja vissza, neked most semmi jogod ahhoz, hogy a korcsmárostól visszaköveteljed az összeget, mindaddig, míg a társad is elő nem kerül. Ha azoban előkerül Kleinbart, akkor meglesz a pénz is, vagy ő maga fog bün- hődni cselekedetéért.



Influenzától

megóvja

a

fertőtlenítő

**Szent László**

toalettszappan

# HIREK

a „Népünk” cikkeinek utánnyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

## Naptár 5693

Péntek: Ijjar 2. április 28.  
Szombat: Ijjar 3. április 29.  
Heli szidra: תוריע מצורע  
Heli háftóra: וארבעה אנשים

### Szombat kezdete:

üzlet bezárás 7.15  
gyertyagyújtás 7.25  
Istentisztelet kezdete 7.30  
Szombat befejezése 8.25  
Perek 2. ב' פרק

— **FELHIVJUK ELŐFIZETŐINKET**, különösen azokat, kiket inkasszánsainknak nem áll módjukban felkeresni, hogy hátralékos előfizetési díjait számunkra haladéktalanul beküldeni sziveskedjenek. Kérjük olvasóinkat, hogy nehéz munkánkban támogassanak bennünket, hogy lapunkat akadálytalanul küldhessük a jövőben is címükre. A „NÉPÜNK” kiadóhivatala.

### A horogkereszt jegyében

## Németországi krónika

A hitlerizmus dühöngő terrorja, amely a nemzetiszocialista párt uralomra jutása után véres méreteket öltött, még ma sem vesztett intenzitásából. Mindössze annyi minőségi változás állott be, hogy a *szervezetlen terror, szervezett politikai, gazdasági és kulturális antiszemitizmussá fejlődött, amely az élet minden vonalán keresztülgázol a zsidó existenciákon.* Hosszu hetek multak már el a szörnyű események megindulása óta, de a sajtónak még ma sincsenek elég hasábjai, hogy minden véres gaztetit felsoroljon. A német hitlerizmusban az őserdők vadállatainak vérszomjas őstörőnei ébredtek fel és a bűnözések végtelen skálája tombolja ki magát az antiszemitizmus leple és szentesített morálja mögött. Könyvmaglyák gyúlnak fel a birodalom minden sarkán és a kultúra, az emberi humanizmus legszebb termékei ennek a vandál szellem martalékául. Nincs kegyelem! Pusztulnia kell mindennek, ami valaha is értéket jelentett az egyetemes emberiség szempontjából — ha az zsidó. Kegyetlen tervszerűséggel hajtanak végre minden pusztító gyalázatot és zsidó tömegek tehetetlen martalékául dobatnak oda a vérszomjas antiszemita hordáknak. Ime néhány kép arról a modern inkvizícióról, amely ezúttal a horogkereszt jegyében folyik a civilizált világ mellő felháborodása mellett:

Az elmúlt napok alatt 23.000 német zsidó lépte át a belga határt. A menekültek döntő többsége Páris felé vette tovább útját, míg 3000 család Belgiumban telepedett le.

Egész Németország területén betiltották a rituális vágatást. A kormányintézkedés szerint csak narkózis után szabad az állatokot levágni.

A német zsidó sajtó közli, hogy zsidó ügyvédekre mért halálos csapás mintegy 40.000 magán-tisztviselőt is érint. Nyíre tehető ugyanis azoknak a száma, akik a német zsidó ügyvédeknek voltak alkalmazásban.

A zsidó orvosok elleni hajszja mindinkább erősödik. A betegsegélyző és munkáspénztárakból fokozatosan taszítják ki a zsidó orvosokat. Az új kölni kórházból 14 zsidó orvost küldtek el. A kieli egyetemen több zsidó tanárnak nyújtották át a napokban a felmondólevelet. Wagner bajor belügyminiszter rendelete szerint a zsidó orvosnövendékeket a jövőben nem engedik szigorlatozni.

Dr Franck bajor igazságügyminiszter rendelete értelmében a jogi fakultáson bevezetik a római

### Goldmann Bernát

orth. kóser vendéglője

Prága

II. Truhlarska 10 II. emelet.

A legnevesebb szlovákiai orth. rabbik hecserével



Tiszta gyöngéd arcból fiatalos üde kinézet

# NIVEA CREME

LEI 16.-.-72.-.

jogot és erre igen nagy súlyt fognak helyezni. A miniszter a római jogot a német magánjog fölébe helyezi. A jövőben a jogi fakultáson fajelméletet is előadnak, amit minden diák köteles hallgatni és belőle vizsgát tenni.

Einstein professzor berlini lakását teljesen kifosztották. Vagyonát és bankbetéteit elkobozták. Ugyanakkor a párisi, chambridgei és madridi egyetemek versenyeznek Einsteinért. Mindenütt katedrát ajánlanak fel számára fejedelmi fizetésekkel. Einstein professzor a madridi egyetem meghívását fogadta el.

A Svájcban élő német zsidó menekültek számát 10.000-re becsülik.

Verdler párisi kardinális felhívást tett közzé az egyház sajtójában a németországi zsidóüldözések ellen. Az isteni hit és keresztényi szeretet nevében fordul a németekhez, hogy szüntessék be a zsidók üldözését. A kardinális felhívása francia körökben nagy hatást keltett.

Párisban a német zsidóüldözések óta erős németellenes mozgalom fejlődött ki. A francia sajtó a legélesebb hangon bírálja a nemzetiszocialista terror kilengéseit.

A birodalmi kormány április 11-iki rendelete értelmében zsidók nem lehetnek esküdtek és kereskedelmi bírák.

Chemnitzban dr. Weiner zsidó ügyvédet fejvessé holtan találták meg egy félreeső uccában.

A Lengyelországba menekült német zsidók száma kerekén 21.000-et tesz ki.

A Mosse konzern az utóbbi napokban 118 tisztviselőjét volt kénytelen elbocsájtani.

Drezdai jelentések szerint a lipcsei egyetem az elkövetkező 10 szemeszteren, azaz 5 éven keresztül egyetlen zsidó hallgatót sem vesz fel.

Az igazságügyminiszter rendeletet bocsájtott ki, amelynek értelmében az összes zsidó jegyzőket fel függesztik állásaikból.

Altonában mindössze 2 zsidó ügyvédnek engedték meg a hivatalos működést.

Düsseldorfban a városi tanács elhatározta, hogy a jövőben nem veszi tekintetbe a városi rendeléseknek a zsidó vállalatokat és üzleteket. A rendőrség elhatározta, hogy zsidók számára nem bocsájt ki utleveléket.

Dürenben 6 náci egyenruhás ember behatolt egy zsidó orvos lakásába és azon a címen, hogy házkutatást tartanak, kirabolták a lakását. Az ilyen rablások napirenden vannak, de sohasem lehet tudni, hogy mikor járnak közönséges rablók és mikor horogkeresztesek. A náciak ugyanis ép úgy rabolnak, mint a rablók és a rablók ép úgy viselkednek, mint a náciak.

Angliában széles méreteket öltött a németellenes mozgalom. Ugy az alsó, mint a felsőházban előkelő angol politikusok tartják állandóan felszűn a német eseményeket és tiltakoznak erőlyes hangon a zsidóüldözések ellen. Legutóbb Chamberlain, volt angol miniszterelnök mondott frappáns ítéletet a németországi állapotokról: Az a Németország, ahol bűn zsidónak lenni, — mondotta Chamberlain — az nem érdemli meg, hogy a népek és nemzetek között jogegyenlőséget kapjon. Az angol városok uccáin napról napra öles plakátok hirdetik a németellenes bojkottot.

### HÁZIASSZONYOK!!

Takararításhoz szükséges festék és háztartási szükségleteiket, u. m.:

butorlakk, padlólakkok, stb. legolcsóbban

„LAKMUS”

festékkereskedésben

Oradea, Zsidfa-ucca 10

szerzethetik be. :: Pontos kiszolgálás. Schein kefe 140 Leitől. Szombaton zárva.

Amszterdamból jelentik, hogy eddig mintegy 2000 német zsidó érkezett Hollandiába. Az Ita jelentése szerint eddig 30.000 holland aranyforint gyűlt össze a menekültek segélyezésére.

Chautemps francia belügyminiszter kijelentette, hogy Franciaország kapui nyitva állanak a németországi zsidó menekültek számára. A francia köztársaság — mondta a belügyminiszter — mindig helyt adott a szenvedőknek és üldözötteknek.

Londoni jelentések szerint Angliában egy parlamenti bizottság alakul, amely Németországba utazik, hogy itt személyesen győződjön meg a zsidó üldözésekről. Itt említjük meg, hogy Lord Reading, volt indiai alkirály lemondott az angol-német szövetség elnöki tisztségéről.

Jugoszlávia és Csehszlovákia szabad bevándorlást engedélyeznek a német menekülő zsidóság számára.

Kopenhágából jelentik, hogy több száz zsidó család érkezett Dániába is a németországi zsidóüldözések elől.

Az Egyesült Államokban a zsidó szervezetek nagyarányú bojkott-akciót szerveznek a német áruk ellen.

A jugoszlávai zsidóság körében is erőteljes bojkottakció indult meg a német áruk ellen. A zsidó kereskedők jelentékeny része sztrajkolt a német gyáraknál tett megrendeléseit.

A lengyel újságírók szövetsége bojkottot hirdet a német hírlapok és folyóiratok ellen, minthogy a Hitler-kormány betiltotta a lengyel lapok bevitelét.

Görlingában április 3-án véres események játszódtak le. A hitlerista tömeg kifosztotta a zsidó üzleteket, széjjelrombollák a zsinagógát és számos zsidó járólót véresre vertek. Másnap az uccák tele voltak a rombolás és pusztítás nyomaival. A rendőrség megindította a nyomozást (?)

A Prager Presse írja, hogy a hitleristák a 600.000 német zsidóságban 600.000 tuszt látnak, akiket minden esetben felelőssé tesznek, ha külföldön a sajtó megírja a hitleristák gaztetit.

A külföldi sajtó hosszabb cikkekben foglalkozik azzal, hogy a németországi zsidóüldözések ellentétben állanak a népszövetség szabályzatának 23. paragrafusával és a versaillesi szerződés 13-ik pontjával.

Görlitzben főbzezer főnyi tömeg tüntetett a zsidó ügyvédek és bírák ellen.

A kormány a keleti zsidók vagyonára és bankbetéteire zárlatot rendelt el. A zárlatot azzal indokolja, hogy a keleti zsidókat a kormány kiutasítja és így biztosítékot szerez arra, hogy a kiutasítottak a német kereskedőknél fennálló tartozásaikat kiegyenlíthessék.

A németországi zsidóság között katasztrófális méreteket öltött az öngyilkosság. Napról-napra tömeges jelentések érkeznek a zsidó öngyilkosságokról. Ez a tény egymaga sok mindenről tájékoztat a németországi eseményeket illetőleg.

Frankfurtban Luwig Mayer zsidó nagykereskedő feleségével és 12 éves gyermekével együtt, világító gázzal megmérgezte magát. Az azonnal alkalmazott mentési munkálatok a gyermeket még meg tudták menteni az életnek, a szülők azonban már halottak voltak.

A Daily Herald közli, hogy Goebels állításával szemben, aki kijelentette, hogy a „nemzeti forradalom” során egyetlen zsidónak sem görbült meg

### V. GROSZMANN

orth. כשר vendéglője

BUCUREȘTI

Calea Victoriei 18

II emelet. Szemben a rendőrprefektúrával  
3 fogásos menü 40 lei.

a hejaszáló, saját tudósítója a következő esetekről értesült biztos forrásból: Max Neumann községi zsidó kereskedőt a barnainges terrorfiúk meggyilkolták. A szerencsétlen kereskedő seibe előbb borsot hintettek és a legválogatottabb kinzásoknak vetették alá. — Kindermann Dávid 18 éves zsidó fiatalember a rohamcsapatok ismeretlen helyre hurcolták. Másnap a fiatalember családja levelet kapott a következő szöveggel: A fiuk a városi hullaházban van. — Krell Ábrahám zsidó fiatalember a hitleristák halálra kínozták. — Ha Göbels urnak tetszik — írja az előkelő angol lap — úgy még szolgálhatunk hasonló esetekkel . . .

A Centralverein proklamációt bocsájtott ki a német nemzethez, melyben a következőket mondja: Amerikában sikeresen hozzájárultunk ahhoz, hogy a németellenes bojkott megszűnjön. — Csak a saját hazánkban nem hisznek nekünk. Abban a hazában, melyért 12 ezer zsidó halt hősi halált. A szörnyű hadjárat ellen, mely most megindult, 565 ezer német zsidó nevében ünnepélyesen óvást emelünk. Mi, német zsidók, senkit nem birtunk rá arra, hogy Németország ellen akármit is tegyen. Isten és ember előtt ártatlanoknak érezzük magunkat. — Méltósággal és bátorsággal fogjuk elviselni azokat a könyörtelen rendszabályokat, melyeket ellenünk ellenségeink alkalmaznak.

A statisztika szerint eddig 1200 német zsidó szervezet fordult külföldre, hogy a németellenes bojkottot megszüntessék. Ugyanakkor a frankfuri robbiszövetség körlevelében ezek a szavak állnak: „Mint lidércnyomás ül rajtunk a gond a min dennapi kenyérért és életünk biztonságáért!”

A zsidóüldözés az utóbbi napokban különösen erővel kulturális területen nyilvánul meg. Ami egyedülálló az antiszemitizmus történetében, Hitlerék bevezetik a numerus-klauszust az elemi és középiskolákban is. Az elemi iskolák is csak 1 százalékos arányban vesznek fel zsidó tanulókat, a többi kizárják és megfosztják a tanulás jogától.

Königsbergben az összes zsidó ügyvédek, orvosok és bírákat letartóztatták saját „testi épségük érdekében.”

Altona rendőrfőnöke, akít Hitlernek hívnak, kötelezte a zsidó kereskedőket, hogy hatalmas plakátokat készítsenek a következő felirással: Zsidó vállalkozó! A falragaszokat minden zsidó kereskedő és iparos 200 márka büntetés terhe mellett köteles tölteni előtűt kiűggeszteni.

Az asszimilánsok és hitehagyottak tragédiája nyilvánult meg a következőkben. Soelling berlini járásbírója elnök, aki már hosszabb ideje kikeresztelkedett, a legkönyörtelenebbül hajtotta végre az elmúlt hetekben a zsidók elleni bojkottmozgalmat. A Hitler-kormány rendelete értelmében Soellinget is menesztették állásából — zsidó volta miatt.

Az egyre jobban fokozódó és terjedő zsidó menekülések száma néhány nap óta megszűntek, mert a hitlerfiúk kiszedik a zsidókat a határon a vonatokból. A hitleristák tehát elvágják még annak az utját is, hogy a német zsidóság máshol keresse a boldogulását. Ugy látszik nem akarnak töltük megszabadulni. Mert mit csinálnak majd akkor, ha nem lesz több zsidó Németországban? . . .

Hitlerék azt állítják, hogy a zsidók nem tettek semmit a német kultúra érdekében. Ime néhány dokumentum ennek valóságára ellen: Steinthal, a német nyelvészeti megalapítója, Fritz Maulhner, a német filológia megalapítója. A német vegyészeti három zsidó vezére: Franz, Raber és Caro. Einstein, Ehrlich és Wassermann (Salvaran), Mendelssohn Félix, Meyerheer és Offenbach (zene), Heine, Berthold Auerbach, Werfel, Jacob Wassermann, Lion Feuchtwanger, Ludwig Fulda, Arnold és Stephan Zweig (irodalom). A modern szociológia megalapítója: Franz Oppenheimer.

Hitler ur ezekről, úgy látszik, még sohasem hallott . . .

Dr Ziegler karlsbadi reformista neolog rabbi nyilatkozott egy cseh helybeli lapban, amelyben kijelenti, hogy a német zsidók a szenvedéseikért önmaguk felelősek, mert ezt azzal váltották ki, hogy rémhíreket terjesztettek a német eseményekről. A Hitler-párti rabbi ellen a város zsidósága nagy demonstrációt rendezett és a hitközség azonnali hatállyal és végleg elbocsájtotta állásából. Kíváncsiak vagyunk, hogy vajon Hitler és Göbels adnak e kenyeret a rabbi — pártogójuknak?

Badenben tilos a kóserhus bevétele.

Csehszlovákiában a zsidó ifjuság erőteljes akciót indított a német lapok és folyóiratok ellen. Több városban sorra járják a vendéglőket és kávéházakat és összetérik a német újságokat, melyet természetesen megfizetnek a tulajdonosnak.

A porosz rendőrség az elmúlt napokban rendeletet adott ki, amelyben a zsidóktól megvonja a fegyvertartási engedélyt. A rendeletet a rendőrség azzal indokolja, hogy a zsidók fegyvereiket jogtalan támadásokra használják fel. — Aki nem ismeri a németországi eseményeket az joggal gondolhatja, hogy a zsidók terrorizálják a náciakat és nem megfordítva.

## Palesztinai hírek

A Rison Lecioni bíróság előtt szenzációs per folyik. Rison Lecion és a tenger között Jaffától délre 21.000 dunám homokterületéről van szó, mely a török időkben oly állami föld volt, melyre bárki letelepedhetett és telekkönyvelést kérhetett. Még török időkben Kemál pasa Risonlecionnak adományozta a földet. Most több oldalról perrel támadták meg a bíróság előtt a kérdéses földek átírását. Risonlecion az egész területet követeli magának 500 dunám kivételével, melyet a KKL igényel magának azon alapon, hogy még török időkben ajándékul kapta a török kormánytól. Ezenkívül arabok egész sora jelentett be igényt kisebb nagyobb földterületre. Egy arab azon címen tart igényt 333 dunámra, hogy egy másik arabtól vette volna meg. Az állítólagos eladó pedig azt állítja, hogy egyáltalán senkinek sem adott el földet. A bíróság már huzamosabb idő óta tárgyalja e komplikált per, azonban még nem ítélték ki az ítélet kihirdetését. Megemlítsük méltó, hogy amíg a zsidó ügyvédek angol nyelven szóltak fel a bíróság előtt, addig az arabok arabul beszéltek, habár ők is jól tudnak angolul. Az ítélet kihirdetése elé az egész jisuv megfeszített érdeklődéssel néz.

Mismár Hajárdén kolónián nagy ünnepek zajlottak le azon alkalomból, hogy nagyobb területet ültettek be narancsal és grapefruittal. A kolónia eddig külterjes gazdálkodás alapján állott és nem tudott fejlődni a vízhiány miatt. Legutóbb elegendő vizet találtak és így oda is átterjedt a narancs léz. Az elültetett narancsok már két év múlva gyümölcsöt fognak hozni. Remélik hogy rövidesen meg fog duplázódni a falu lakosságának száma.

Zichron Jakobban az egyik éjjel ötven fiatal narancsfát vágta ki Jisrael Berkovits narancsból. Azonnal jelentették az esetet a rendőrségnek, mely megindította a vizsgálatot. A faluban nagy az elkéséredés. A lakosok meg vannak róla győződve, hogy a fák kivágása boszúból történt, melytől azok az arabok követtek el, kiket elűztek rövid idő előtt Pausner narancsából és kisebb lopások miatt elítéltek.

Mose Glücksohn a Haarez szerkesztője és Mose Szmilansky a zsidó Parasztszövetség elnöke sajtó polémiát folytatnak a petachitvai munkás konfliktus ügyében. Szmilansky egyik cikkében többek között írja, hogy Palesztinában évente 750.000 font sterlinget fizetnek ki a zsidó parasztnak a zsidó földmunkásoknak. Vagyis kétszer annyit, mint amennyit a nemzeti alapok együttesen egy évben felhozhatnak.

A Wad Leumi rendkívüli ülést tartott a németországi zsidó üldözések ügyében. Az ülésen résztvevő összes pártok egyhangulag hozták meg a határozatokat, melyet egy külön küldöttség nyújt át a német főknak. A következő határozatot hozták: *Az erezsraeli zsidóság csatlakozik a világ zsidóságának azon tiltakozásához, mely a szétszórt zsidó nép szíve mélyéből tört ki az új német kormány zsidóellenes politikája ellen, mely megalázza a zsidó nép becsületét és alázza polgári és gazdasági létezését. A Wad Leumi kihangsúlyozza, hogy még egyetlen felelős zsidó testület nem hirdetett bojkottot Németország ellen, amikor a német kormány beleegyezésével már megkezdődött a zsidó ellenes bojkott szervezése. Az egész világ zsidósága megdöbbenve tekint a német kormány irtó hadjárata elé. Erez Jisrael zsidóságának Nemzeti Tanácsa együtterzését fejezi ki a német zsidósággal és felhívja őket, hogy e megpróbáltatások súlyos napjaiban őrizzék meg emberi és népi becsületüket.*

A kairói német konzul titakozott az egyiptomi külügyminiszternél az egyik ottani zsidó lap éles hangja miatt, amelyet a németországi zsidóüldözések ügyében összehívott ülésről szóló beszámolójában használt.

Purim alkalmával a telavivi Herzl uton nagy kép volt kállitva, melyre egy munkás, rabbi és gazdag volt rajzolva. A képen a következő felirások voltak: „Purim 5693. A Balfour deklaráció 15 ik éve. A népszövetség által jóváhagyott mandátum 10-ik éve. Rabbi — Munkás — Gazdag. Együtt építjük országunkat. Együtt dolgozzuk meg földünket. Együtt harcolunk országunk fennmaradásáért”. Purim után a kép festője beküldte az eredetinek egy másolatát a főkormányzatnak a következő levél kíséretében: Fenség! Van szerencsém mellékelten megküldeni azon képmnek másolatát, melyet az idej purimi ünnepekre készítettem. Ez idej képen nem a gyász hanem az újéptől haza szimboluma. Ez évben sokan haltak meg testvéreink közül, gyilkosok, zavarógók által és a bűnösök még mindig nincsennek megbüntetve. Azonban erősen bizunk benne, hogy fenséged igazságossága végül győzni fog és a bűnösök elveszik méltó büntetésüket. Az angol nép érzés világát a bibliából meríti. Ezért is küldte vissza a zsidó népet ősei földjére. Evvel megakartja valósítani a Biblia következő mondatát: „Gyermekeidnek fogom adni e földet”. (Brésith 16. 17. fej.) A zsidó nép megváltása megnyugvást fog hozni az egész emberiségnek. Kívánom, hogy az angol nép mielőbb valósítsa meg feladatát és a főkormányzó váltsa valóra; emez akaratom, melyel nemcsak a zsidó hanem az egész kulturvilág elismerését kifogja vinni magának. A főkormányzó levél útján köszönte meg a képet és a mellékelt levelet.

— **Palesztinai németek a horogkeresztes zászlóellen.** Amint a „Palestina Post” Jeruzsálemből jelenti a Palesztinában élő németek képvisellete táviratot menesztett Hindenburg német birodalmi elnökhöz, amelyben kéri, hogy hasson oda, hogy a Jeruzsálemi német követségen bevonják a horogkeresztes zászlót, minthogy ezt a palesztinai zsidóság provokációnak tartja. Ugyanakkor ama kívánságuknak adtak kifejezést, hogy a köztársasági zászló helyett, a régi monarchista zászlót tűzzék ki.

— **Zsidók — a palesztinai rendőrségben.** A kormány röviddel ezelőtt bocsájtott ki hivatalos statisztikát az ország biztonsági állapotáról és ezzel párhuzamosan a betörésekről és bűnözésekről is. A jelentés szerint a palesztinai rendőrség szolgálatában 142 rendőrtiszt és 2442 rendőr van. A tiszték közül 42 zsidó, tehát alig 16%, amelyhez meg kell még jegyezni, hogy a magasrangú rendőrtisztek között egyetlen zsidó sincs. A rendőrelégénység között 320 zsidó van, ami 18% ot tesz ki. A jelentés szerint az utóbbi időben a súlyos bűnözések tekintetében esés mutatkozik.

— **Választás a dunaszerdahelyi hitközségben.** Beszámoltunk már azon tarthatatlan állapotokról, amelyek a dunaszerdahelyi hitközségben már évek óta uralkodnak és amelyek teljesen a tönk szélére jutatták ezt az egykor virágzó hitközséget. A jelek szerint immár vége lesz ezeknek az áldatlan állapotoknak és a vezetést ismét hozzáértő kezek vették át, olyanok, akik teljesen bírák a hitközség bizalmát. Az illegális vezetés ezzel megszűnik és a törvényes formák között megválasztott vezetőség veszi át a hitközség irányítását. Az új vezetőség névsora a következő: Elnök: Büschitz Lázár, alelnökök: Hübsch Leopold, Wetzler Péter. Pénztárnokok: Engel Ármin és Weisz Hermann, Gondnokok: Engel Izrael, ifj. Stern Zsigmond, Breuer Bernáth. Tanácsosok: Max Frey, Fischer Gyula, Neuhauser Dávid, Grünwald Adolf, Porgesz Ábrahám, Náthán Sternfeld. Az új vezetőség minden bizonnyal sikeresen fogja végrehajtani a hitközség szanálását.

— **Több mint 2 millió New-York zsidó lakossága.** Dr Julius Mahler, a Columbia egyetem profeszora megállapította, hogy 1932-ben 2.001.204 zsidó lélek élt New-Yorkban, amely az összlakosságnak 27.7%-át teszi ki. A gyermekhalandóság a zsidóknál 1000-ként 42 őt tesz ki, míg a nemzsidóknál 57-et. Az általános halandóság a zsidóknál ugyancsak alacsonyabb, mint a nemzsidóknál (85% szemben 104%-al). Míg a cukorbetegségben megbetegedettek száma a zsidóknál magasabb, mint a nemzsidó lakosságnál, addig a vérbajos megbetegedés kerekén 50% alacsonyabb. Az életkor magassága a zsidó lakosságnál szintén kielégítőbb, mint a más nemzetiségeknél.

**ארט' נשר** **Étterem nyílt Clujon,** az Astória szállodával szemben, a Metropol Kávéház mellett helyiségben

**Mátyás Ignác vezetése alatt** Esküvőket és más ünnepi rendezvényt, valamint abbonálást házhoz szállítva is vállalok.

**Szövet különlegességeink elismerten a legjobbak legoicsóbbak !!**

Szolid kiszolgálás!

**Havas & Grünfeld**  
posztó és bélésárúk  
gyári lerakata

Engross  
Endetail

**ORADEA,**

Str. Avram Iancu (Kossuth-utca 8.)

— **Eljegyzés.** Kaufmann Eszti-  
kél Tamásdáról eljegyezte Weisz Dezső  
Nagyzerindről. — Minden külön értesítés  
helyett.

— **Cionista zászló egy  
amerikai gőzhajón.** Az el-  
mult héten futott be amerikai zsidó turisták-  
kal a „Laconia” gőzös Haifába, amelynek  
ormán fehér-kék cionista zászló volt kitűzve.  
Az arab sajtó igen éles hangon bírálja a  
hajó tisztakarát és arab-ellenes provoká-  
ciónak minősíti a cionista zászló kitűzését.

— **A kassai zsidóság  
megmozdult.** Április hó 22-én  
este fontos dátum marad a kassai zsidó-  
ság életében. Első ízben adtak itt egymás-  
nak találkozt a neologok, status quó k, az  
ortodoxok és a chaszidok; a cionisták a  
mizrachisták, a hitellenkedők, tamáskodók  
és az ugynevezett „internacionalista” zsi-  
dók. Hozzávetőleges becslés szerint körül-  
belül 2000 ember gyűlt össze az itteni  
Schalkház szálló nagytermében, hogy meg-  
sanyargatott németországi zsidó testvéreink-  
hez való szolidaritásának kifejezést adjon.  
Dr. Kahn, máhrisch ostraui és Friedman  
kassai titkárok német és jiddisch beszédeik-  
ben követelték a németországi zsidó üldö-  
zések megszüntetését, az egyenjogú elbá-  
nást Németországban, az általános és tel-  
jes bojkottot mindennel szemben ami né-  
met, a Németországból menekülő zsidóknak  
módot, hogy Erec Israelbe vándorol-  
hassanak és pénzt, hogy ott letelepedhes-  
senek. Az események, a mai impozáns  
gyűlés mély hatást váltott ki az itteni zsi-  
dóság körében, ami egy intenzív önszegélyző,  
illetve Palesztinát felépítő munkában kell,  
hogy teljes mértékben kifejezésre jusson.  
*Eljakim Hakaban.*

— **Az Emesz fél, hogy  
sokan tartották a pé-  
szachi ünnepeket.** Az Emesz  
hatalmas kampányt indított a pészachi ün-  
nepek megtartása ellen. „A zsidó kleriká-  
lisok és burzsujok” — írja az ujság —  
azon fáradoznak, hogy a zsidó iparosokat  
és ha lehet munkásokat is pészach ürügye  
alatt távollartsák a munkától. Különösen a  
zsidó faluk ellen irányult ez a merénylet,  
ahol az éppen pészachra tervezett tavaszi  
munkálatokat akarják zavarni. A falukban  
már minjanokat organizáltak és a kollekti-  
vum tagjait a pészachi munkaszünetre és  
imádkozásokra beszélik rá. Éppen ezért ki  
kell adni a jelszót, — írja tovább az Emesz  
— hogy pészach ünnepe alatt senki se hagyja  
el a munkahelyét. A megszervezett harcos  
atheistáknak kötelessége a vallási ünnepek  
ellenforradalmi jellegére felhívni a zsidó  
munkásság figyelmét. Kifogásolja a lap,  
hogy igen kevés gondot fordít az orosz-  
országi zsidó sajtó a pészachellenes kam-  
pány lefolytatására. A zsidóságnak mind-  
egy, hogy a horogkereszt jegyében tiltják  
el a kóser húst, vagy a szent szabadság  
névben a pészachi macot. Ez is terror, az  
is terror és mindakettő a zsidóság meg-  
semmisítésére törekszik.

## Könyvmáglyák gyulnak fel Németországban

A nemzetiszocialista „kultur-propagan-  
da” harmadik hetében nyilvános gyűlésen  
határozták el, hogy nagyszabású máglya-  
akciót vezetnek be a német erkölcsökre és  
szellemre ártalmas idegen művek megse-  
mítésére. A bizottság már el is határozta,  
hogy május 10-én tartják meg ünnepélyes  
keretek között a modern kor eme legna-  
gyobb barbarizmusát. A „kulturbizottság”  
azt is tervbe vette, hogy megtilja a német  
nyomdának, hogy zsidó íróknak német  
nyelven írott munkáit kiadja. A bizottság

szerint zsidó íróknak csak héber nyelven  
szabad könyveit kiadni. Amennyiben azon-  
ban német nyelven jelennének meg, úgy  
fel kell tüntetni rajtuk, hogy fordítás. —  
Ugyanakkor kapjuk az értesítést, hogy a  
Pen Klubok ezidei kongresszusának elnö-  
kévé az elhunyt Galsworthy helyébe a Né-  
metországból kiüldözött Thomas Mann  
akarják megválasztani, hogy a világ szel-  
lemi nagyságai ezzel is tüntessenek a mai  
hitleruralom ellen.

— **Honvágó Ereche.** A  
Szlovenszko északkeleti részén mindenütt  
megerősödését látjuk a palesztinai gondo-  
latnak és az Ereche való kivándorlásnak. A  
hachsara helyek mindenütt betelnek és  
sokszor a Chalucnak évekig kell várnia,  
hogy hachsarába eljuthasson. Homonna,  
Gálszécs, Varranó, Nagymihály stb. helyek  
egyenként 25—30 Chalucot küldenek ki  
évente a szent helyre. Csodálatosképpen a  
csehszlovákiai zsidóság behódolt a Cion,  
vagy a Mizrachi gondolatnak és a chassid  
gondolkodásu, mély vallásossággal átitatott  
zsidóság is az eszme szolgálatában áll.  
Csak egy vágyuk van, hogy ők is kime-  
hessenek áldásos munkára Palesztinába.

— **A brassói Wizo** az utóbbi  
időben nagy tagszerzési akciót folytatott le  
igen kitűnő eredménnyel. A téli hónapok  
alatt a Wizo zsidó népkönyvtár tartott fenn,  
ahol 70 ember kapott naponta ételmezezt.  
A népkönyvtár, valamint a kultur és szervező  
munka tekintetében igen értékes és inten-  
zív munkát végeztek: *Eiger Adolfné, Katz  
Józsefné és Deutsch Árminné.* — Dr  
*Deutsch Ernő* főrabbi vezetése mellett si-  
került Bialik-ünnepélyt rendezett a cionista  
ifjúság. *Becker Miklós és Rozner Bába*  
sikerrel működtek közre. — *Káin Dávid*  
iskolaigazgató vezetése mellett igen jól si-  
került purim-estélyt rendezett a zsidó elemi  
iskola.

— **A michalovcei zsi-  
dóság** (Szlovenszko) vasárnap mintegy  
2000 főnyi résztvevő jelenlétében hatalmas  
tiltakozó gyűlést tartott a németországi zsidó-  
üldözések ellen és a német áruk bojkott-  
jának kimondásáért. Dr. Goldberger Márk  
nyitja meg a nagygyűlést, amelyen jelen van  
Schmidt kormánybiztos is. Az előadó méltatja  
a német antiszemita kilengéseket és  
a bojkott szükségességét. Dr. Láng Lajos  
csatlakozik a németellenes bojkotthoz és  
különösen a német gyógyszer és kémiai  
gyártmányok ellen foglal állást. Nevelés-  
ügyesnek tartja azok álláspontját, akik  
a német gyógyszer nélkülözhetetlenségét  
állítják, holott köztudomásu, hogy Francia-  
országban, Angliában egyetlen szem német  
gyógyszert sem használnak. Springer Eisik  
(Presov) különösen a vallásos zsidósághoz  
apelál és azonnali bojkottakció megindítása  
mellett tör lánzsál. A nagygyűlés elhatá-

rozta, hogy minden német terméket és iro-  
dalmat bojkott alá helyez. A hitközség el-  
határozta, hogy az üldözött német zsidóság  
céljaira Tóra-adakozásokat vezet be. Az  
ifjúság részéről akció indult a német filmek  
bojkottjának keresztültvitelére is. *B. L.*

— **A bethleni hitközség  
új vezetősége.** A f. hó 16-án le-  
zajlott hitközségi választáson Indig Lázárt,  
a bethleni cionista helyi csoport alelnökét a  
hitközség elnökévé választották meg. Alel-  
nök Izsák Lázár, gondnok Friedlander  
Cheszkel lett. Választmányi tagok Végh  
Izrael, Brümer Sámuel, Feig Kálmán, Ná-  
hán Kálmán, Steinberger Márkus, Glück  
Leopold, Rosenberg Mendel, Goldstein  
Adolf. Póttagok: Farkas Hermann, Gold-  
stein Adolf, pénztárnok Farkas Dezső.

— **Az érsekújvári zsidó  
leányegylet** özv. Grosz Saroltáné  
a kitűnő pedagógus közreműködésével gyö-  
nyörűen fejlődik. Hetenként előadás van,  
amelyeknek sorát Stern Abraham rabbiné,  
az egylet diszelnöknője kezdte, utána Graf  
Adolf igazgató neje tartott nagyszerű elő-  
adást. Az elmúlt szombaton Herzog Gyula,  
a „Machziké Jesivósz” országos elnökének  
neje adott elő tartalmasan, *Rosenfeld Erzsé*  
pedig szépen olvasott a szidráról.

— **Beteg a radomyslei  
gaon.** Kassai híradás szerint, az orth.  
hitk. rabbiságának egyik tagja, a radomyslei  
gaon: Rabbi S'müél Engel (S'müél ben  
Eszter) igen súlyosan megbetegedett. Leg-  
újabb jelentésünk arról számol be, hogy a  
gaon állapotában javulás ált be.

— **Április 10-ig 500 né-  
metországi zsidó család  
érkezett Palesztinába.**  
Jeruzsálemből jelentik: A németországi  
események következtében április 10-ig 500  
zsidó menekült család érkezett meg Palesz-  
tinába. A menekültek nagyrésze utban van  
Palesztina felé. Csaknem minden hajóval  
érkeznek meg németországi zsidó csoportok.

— **Terjesszék és szerezzék előfize-  
tőket az erdélyi zsidóság egyetlen független  
és legolcsóbb lapjának, a »Népünk«-nek. A  
»Népünk«-nek egyetlen zsidó asztalról sem  
szabad hiányoznia.**

## AZ ERDÉLYI BANK ÉS TAKARÉKPÉNZTÁR R. T., CLUJ

AKTIV		Mérleg-Számla 1932. december 31-én		PASSIV	
Készpénz és bankári követelések ... ..	104,432.705*50	Részvénytőke ... ..	82,000.000*—		
Értékpapírok ... ..	9,888.915*—	Tartaléktőkék:			
Váltótárca ... ..	422,074.826*—	Rendes tartalékalap ... ..	16,500.000*—		
Adósok ... ..	228,291.462*23	Kétes követelések tartalékalapja ... ..	19,151.843*99		
Ingtatlanok ... ..	17,910.730*—	Ingtalan értékcsökkenési tartalékalap ... ..	2,000.000*—		
Óvadékok 39,289.115*—		Nyugdíjalap ... ..	4,500.000*—	42,151.843*99	
		Betétek ... ..		640,088.620*68	
		Visszleszámitolt váltók a Banca Națională a României-nél ... ..		9,565.270*—	
		Átmeneti tételek és kamatok ... ..		2,556*858*—	
		Nyeresség ... ..		6,236.019*—	
		Óvadékok 39,289.115*—			
	782,598.611*73			782,598.611*73	

Az ellenőrzésért:

**I. Petrean**

Igazgató. — Jogositott könyv.

Az igazgatóság nevében:

**Anton Mocsonyi de Foen**

**Conrad Otto**

**Hargitay Bertalan**

A könyvelésért:

**Szabó Márton**

cégjegyző. — Jogositott könyv.

## RÖVID HIREK

**MICHALOVCE** (Szlovénia). A Rabbi Simon Ehrenfeld főrabbi elhunytával megüresedett főrabbi-széket, rokonával Ehrenfeld mattersburgi főrabbiával őshajóját betöltetni.

**NEW-YORK.** Einsteinnek elutasításakor a new-yorki „Heber egyetem barátai” egyesület vezető sége százezer dollárt adott át a heber egyetem és más zsidó intézmények céljaira.

**ESSEN.** Egy csapat egyenruhás hitlerista betört a duisburgi rabbihoz, akire revolvereket szegeztek s addig ütötték verték s rugdosták, amíg elöntötte a vér s eszméletét veszítette. Azután betörték a második emeleten levő templomba, ahonnan mincien értékesebb tárgyat elraboltak s amit nem vihettek magukkal, azt teljesen összetörték — Súlyos üzletrombolások. A hitleristák a lezárt üzletek redőnyeire is izgaló tartalmu plakátokat ragasztottak.

**JERUZSÁLEM.** A hollandiai kormány felket vásárolt Palesztinában azzal a céllal, hogy ott repülő-állomást építsen. A holland repülőgépek kétszer hetykénként fogják közlekedni Amszterdam és Belavia között és visszafelé Jeruzsálemben fognak leszállani. Ezenkívül egy külön hollandia-palesztinai személy- és postajáratot fognak megindítani. — Vezető cionista körökben úgy határoztak, hogy a XVIII. cionista világtalálkozó 1933 augusztus havában Karlsbadban tartják meg.

**BOMBAY.** Az indiai parlamentbe kinevezték Meyer Nissimel, aki 1929-ben Bombay polgármestere volt.

**MILÁNÓ.** A milánói egyetem ipari kémia fakultásának hallgatója a tel-avivi Alexander Tisbi tanulmánya folyamán elért gyönyörű eredményei elismeréseképpen az olasz kormánytól ezer líra ösztöndíjat kapott. Tisbi jelenleg egy, a Holt tengerről szóló tanulmányon dolgozik.

**VARSO.** A lengyelországi állatvédők egyesülete erre kérte a kormányt, hogy tiltsa be a zsidó vágatást.

**HAMBURG.** A Bornplatzon levő zsinagóga előző frontján betörték az ablakokat és összezúzták a imarandét tartalmazó táblát. Ugyanazon az éjszakán több zsidó üzlet kirakatát is bezúzták. Szombat este két zsidó családnál házkutatást tartottak, egy zsidó otthonban pedig egyenruhás egyének betörték és az otthon agg lakóit kizavarták az utcára.

**DORPAT.** A dorpari egyetemen meg fog nyitni a judaisztikai tanszék, mielőtt gyűjtésekből ennek a tanszéknek a kiadásait fedezve lesznek.

**BERLIN.** Dr. Georg Lehmann berlini zsidó ügyvéd az elmúlt héten veronállal megmérgezte magát. — Hollervorden Alex zsidó törvényszéki tanácsos lakásán föbelőtte magát. — Goldschmidt Ferdinand zsidó szállodaigazgató veronállal megmérgezte magát. — Kurt Lange berlini zsidó ügyvéd a Wansse közelében öngyilkosságot követett el. — Prof. Dr. Bellmann heidelbergi zsidó tanár szívenlőtte magát — Az öngyilkosságok végtelen sorban következnek egymásután. A német zsidóság legjobbjai pusztulnak el önkéntesül által, hogy kikerüljék a nemzetiszocialisták gyilkos terrorját. — Az országos újságíró szervezet kizárta tagjai sorából a zsidó és marxista újságírókat. — Veselben az egyik üzlet tulajdonosa, Erich Leyen, amikor a terrorlegények üzlete elé álltak, hogy az embereket visszatartsák a belépéstől, fölvette katonai egyenruháját, magára tűzte első osztályú vaskeresztrendjelét (nagy katonai kitüntetés) és röpiratot osztogatott a következő szöveggel: „A mi kancellár urunk többször kijelentette, hogy fegyházat kap az, aki egy frontkatonát megsejt”. Ez a gesztus rendkívül módon hatott és a terrorlegények elvonultak.

**AMSZTERDAM.** Hollandiában az európaszerte növekvő antiszemizmusra való tekintettel a zsidó érdekeket védő bizottság alakult meg, melynek elnöke A. Ascher, az amszterdami hitközség elnöke.

**LEMBERG.** Lembergben szabadlábba helyezték azt a negy zs dő fiatalembert, akiket mint a Grotowszky lengyel diák állítólagos gyilkosait letartóztattak. A gyilkosság 1932 november havában történt. Minthogy zsidókat gyanúitottak a gyilkossággal, ez alkalommal adott egy hetig tartó pogromszerű zsidóellenes tüntetésekre. Most kiderült a zsidók ártatlansága.

**RÓMA.** Tomaso Montefiore olaszországi zsidó komponista 81 éves korában Rómában meghalt.

**PRÁGA.** Prágában a napokban csehnyelvű felhívásokat osztogattak, melynek címe: „Első felhívás”. Ezekben a röplapokban a cseh fascisták felhívják a cseh népet, hogy rázzák le a zsidók s németek igáját és a következő szavakkal zárul: „Csehszlovák nemzet ébredj fel az utolsó pillanatban, miután meg akaratosdat s a cseh oroszlan erejét! A cseh oroszlan nem alszik, ébren van s a nép intésére vár. El a zsidókkal és németekkel!”

— **Az oradeai Chinuch Neurim Egyesület felhívása.** Az évtizedes multra visszatekintő nagyváradi Chinuch Neurim egyesület tovább is folytatni óhajtja áldásos munkásságát a zsidó gyermekek vallásos nevelése érdekében és ezért az általa fentartott chéderekben való felvételre, a rosch chodeskor kezdődő új félévre beiratást hirdel. A beiratások folyó hó 26-án a Zárda-uccai templom udvarba a Sasz Chevra helyiségében veszik kezdetüket és naponta délelőtt 10—12-ig tartanak a tanfolyam megnyitására. Tekintettel arra a körülményre, hogy a chéderekben körülbelül 200 szegény tanuló nyer díjtalanul oktatást, akiket nem tudunk ellátni a szükséges tankönyvekkel, kérjük a hittesvéreinket, hogy amennyiben nélkülözhetik imakönyveik, bibliáik vannak, azokat bocsássák díjtalanul az egyesület vezetőségének rendelkezésére. Az egyesület elnöksége nevében: Guttman Jakab elnök.

— **Színház-u. (Str. Iosif Vulcan) 4. sz. alatt I. emeleten 2 parkettes uccai szoba rendelőknek, vagy irodának május hó 1-re kiadó.** Értekezhetni a „Népünk” kiadóhivatalában Színház u. 4.

## HELGA-TEJ

csak plombázott üvegben valódi

Szegfű cég vezetője

**MOCSÁRY** irógépjavító műhely

Szt. László-tér és Teleky-u. sarok. Telefon 693

**Szokszorosítás, Másolás**

**Bármilyen Irógépelés!**

Privát levelek gépelhetők csekély díjért  
Gépkölcsönzés mindenféle Irógép kellekek



Elegáns  
szalma-  
kalapok

olcsón és  
nagy választékban

a „HEDEKA” Szalonban

Sirada Prințul Carol 1. (Karb. Kör mellett.)

Gyenge fé-flaknak

válaszbélyeg ellenében díjmentesen  
küldöm szabadalmazott szencziócs

„HEURÉKA”

találmányom ismertetőjét. — Cim:

„PATENT 616” (I. U.),  
1. sz. postafiók.

Primăria Municipiului Oradea. Serviciul Economic  
No. 9971/1933.

### Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 8 Mai 1933, dela orele 10 dim. până la orele 12 a. m. din zi, se va ținea concurs de oferte în biroul Serviciul Economic al Primăriei Etaj 1. camera No. 28 pentru contractarea furnizării prin bună învoială a rechizitor de birou (hârtie, cerneală, creioane, etc) necesare serviciilor Primăriei pe anul 1933—1934

Licităția se va ținea în conformitate cu Art. 88—110 inclusiv din Legea Contabilității Publice, Regulamentul O. C. L. și norme publicate în Monitorul Oficial No. 127 din 4 Ianuarie 1931.

Oferta se va face numai în conformitate cu Caietul de Sarcini, care poate fi văzut în fiecare zi între orele oficiale la Serviciul Economic și pe tabela de publicațiune dela intrarea în edificiul Primăriei.

Oradea, la 21 Aprilie 1933.

Primar:  
Dr. Gelu Egru

Secretar General.  
Dr. Voștinar

## ZSIDÓ HUMOR ÉS TÖRTÉNETEK NAGYJAINKRÓL

### Az aranyserleg

A szanzi cadik hire a múlt század közepén bejárta a világot. Híveit arra intette, hogy az emberi technika legújabb vívmányainak szemléletéből is erkölcsi tanulságot vonjanak le. Azt mondta: a telegraf arra int, hogy az ember minden szóra vigyázzon, mert minden felesleges szót meg kell majd fizetni — odafenn; a gyorsvonat intsen megterésre, mert néha egy perc miatt végzetesen el lehet kézni; a telefon juttassa eszünkbe, hogy míg itt beszélünk, az égi kagylón mindent hallanak.

Gondolkodására jellemző a következő kis jelenet: Valaki hozott neki egy nagy aranyserleget, hogy használja ezt fel majd, az adományozó lelki üdvére (l'ülj nismó-szaj). Erre fogta magát a „Szanzi” eladta az aranyserleget, árát szétszórtta jótékony célra — mert azt tartotta legmegfelelőbb lelki üdvösségi eszköznek.

### A fanatikus Czadik.

Rabbi Doved Deutshnak, amikor egyszer újságolták, hogy egy ottani zsidó kereskedő szombaton nyitva tartja az üzletét, azzal fakadt ki: „Haszt a tipis, was halt er offen sabesz, er darf doch ohne dem nix verkaufen.” (Milyen hülye, miért tart nyitva szombaton, hiszen amugysem szabad neki árusítania.)

### Őszinte üzletfelek.

Lengyelországban az egyik hitsorsos eladót a másiknak egy tétel árát határidős szállításra. Mikor az üzlet létrejött, az üzletfél kívánta, hogy kötlevelet irjanak, mire az eladó így szólt:

— Nézd Majse, ha az áru emelkedni fog, én amugysem fogom szállítani, viszont ha esik, akkor te ugyse veszed át, mire kell tehát a kötlevel? K. D. (Satmar.)

### A Hitler hering.

Rómában a jó öreg Mousseline mártást elnevezték Mussolini-mártásnak. A minap pedig Berlinben történt egy nagyon mulatságos história. Egy náci bement egy vendéglőbe és Hitler heringet kért. A pincér zavartan mentegetőzött, hogy sohasem hallott erről az ételről. Másnap a vendég ismét bejött s most már a pincér boldog mosollyal fogadta. „Sikerült szereznem egy Hitler heringet az ön számára, uram” — mondta. A náci megekte a heringet és cseftintett a nyelvével. „Hogyan készítették?” kérdezte. „Ó, egész egyszerűen” válaszolt a pincér. „Veltem egy Bismarck-heringet, kivágtam belőle a velőt és a gerincet s tágra nyitottam a száját.”

### A szakértelem.

A közelmúlt napok egyikén egy munkáskülső ember kihallgatáson jelent meg a német kancellárnál és hitlerista érzelmeire való hivatkozással, miniszteri állást kért.

— Ért mgga a politikához? — kérde Hitler barátságosan.

— Hogyne! Hisz magam is hét évig voltam mázólo...

### A „jámbor együgyü.”

A szatmári rabbitól származik a következő szellemes magyarázat: Mi az, amit úgy neveznek, hogy „frommer Narr?” — A zsidó hagyomány szerint az Ur Isten már az ember születése előtt elrendeli, hogy milyen legyen, okos-e, vagy együgyü, bölcs-e, vagy ostoba, stb. Már most van olyan együgyü, aki jámborságból azért, hogy az Ur Istennek rendelését minél tökéletesebben teljesítse, még több együgyűsége törekszik, mint amennyi neki rendeltetett. — Ez a „frommer Narr.”

## MOZI

### Teatrul HEYMAN szinkör

„Hawai Rózsája”, Ábrahám Pál világhírű operettje, Eggerth Mártha, Petrovics Szveli, Verebes Ernő, Hans Junkermann.